

رشد شناختی در نوباوگی و نوپایی

نظریه شناختی - رشدی پیازه

اولین مرحله پیازه مرحله حسی - حرکتی است *sensorimotor stage* که تا 2 سال اول زندگی را در بر می گیرد.

نوباوگان و کودکان با اندام ها و تجهیزات حسی - حرکتی «فکر می کنند» آن ها هنوز نمی توانند خیلی از فعالیت ها را در سر خود انجام دهند.

طرحواره: ساختارهای روان شناختی خاص - شیوه های سازمان یافته معنی دادن به جهان
انطباق *adaptation*: انطباق مستلزم ساختن طرحواره ها از طریق تعامل مستقیم با محیط است شامل دو فعالیت مکمل است.

1- درون سازی *assimilation*: استفاده از طرحواره های فعلی خود برای تعبیر کردن دنیای بیرونی
2- برون سازی *accommodation*: بعد از اینکه توجه می شود که شیوه جاری تفکر کاملاً با محیط متناسب نیست طرحواره های جدیدی را به وجود آورده یا طرحواره های قدیمی را تنظیم می کنیم.
وقتی کودکان بیشتر درون سازی می کنند تا برون سازی این حالتی از تعادل شناختی است که به وضعیت با ثبات و راحت اشاره دارد اما در مدت تغییر شناختی سریع، کودکان در حالت عدم تعادل یا ناراحتی شناختی قرار دارند.

سازمان دهی: طرحواره ها از طریق فرآیند دیگر یعنی سازماندهی نیز تغییر می کنند. فرآیندی که به صورت درونی جدا از تماس مستقیم با محیط صورت می گیرد. بعد از اینکه کودکان طرحواره های جدید را تشکیل می دهند. در آن ها تجدید نظر می کنند و برای بوجود آوردن نظام های شناختی بسیار منسجم، آن ها را به طرحواره دیگر مرتبط می کنند.

واکنش چرخشی (*circular reaction*) عبارت است از برخورد تصادفی با تجربه تازه ای که فعالیت حرکتی خود بچه آن را ایجاد کرده است. علت چرخشی بودن آن اسن است که وقتی کودک سعی می کند آن رویداد را بارها تکرار کند. پاسخ حسی - حرکتی که ابتدا به طور تصادفی روی داده در یک طرحواره جدید نیرومندی می شود.

زیر مراحل مرحله حسی - حرکتی

- 1- طرحواره های بازتابی (تولد تا 1 ماهگی): بازتاب های نوزاد
- 2- واکنش های چرخشی نخستین (یک تا 4 ماهگی): عادت های حرکتی بر اساس بدن کودک استوار هستند، پیش بینی محدود رویدادها
- 3- واکنش های چرخشی ثانوی (4 تا 8 ماهگی)؛ اعمال به قصد تکرار کردن نتایج جالب در محیط پیرامون انجام می شوند. تقلید کردن از رفتارهای آشنا. حل مسئله

4- هماهنگی واکنش های چرخشی ثانوی (8 تا 12 ماهگی) رفتار عمدی یا هدف گرا. توانایی پایداری شی - خطای A-B یافتن شیئی پنهان در اولین مکانی که پنهان شده است. بهبود پیش بینی رویدادها، تقلید کردن از رفتارهای که اندک با رفتارهایی که کودک معمولاً انجام می دهد تفاوت دارند.

5- واکنش چرخشی سوم (12 تا 18 ماهگی): بررسی کردن ویژگی ها اشیا با تأثیر گذاشتن بر آنها توانایی آزمایش کردن

به شیوه های تازه، تقلید کردن از رفتارهای تازه، توانایی جستجو کردن در چند مکان برای یافتن شیئی که پنهان شده است (جستجوی A-B)

6- بازنمایی ذهنی (18 ماهگی تا 2 سالگی): تجسم درونی اشیا و رویدادها که حل کردن ناگهانی مسایل، توانایی یافتن شی در حالی که وارد دید بوده جابه جا شده است (جا به جایی تا دیدنی)، تقلید معوق، و بازی وانمود کردن آن را نشان می دهند

حل مسئله ذهنی.

در زیر مرحله 6 بازنمایی ذهنی اتفاق می افتد یعنی تجسم درونی اطلاعاتی که ذهن می تواند دستکاری کند.

قوی تری بازنمایی ذهنی ما دو نوع است:

1- تصاویر ذهنی اشیا، افراد و مکان ها

2- مفاهیم، یا طبقاتی که اشیا یا رویدادهای مشابه در آن ها با هم دسته بندی می شوند.

در زیر مرحله 6 بچه ها به جای رفتار کوشش و خطا، ناگهان به راه حل دست می یابند.

در زیر مرحله 6 تعویق معوق امکان پذیر می شود یعنی توانایی به یاد آوردن و کپی کردن رفتار الگوهای که حضور ندارند.

باز وانمود کردن اتفاق می افتد که به موجب آن کودکان فعالیت روزمره و تحلیل را به نمایش می گذارند.

وقتی که مرحله حسی - حرکتی به پایان برسد نمادهای ذهنی ابزارهای مهم تفکر می شوند.

نظریه شناختی - رشدی پیازه

1 مرحله اول: مرحله حسی - حرکتی: به اعتقاد پیازه کودک در این مرحله از طریق اندام های حسی خود فکر می کنند.

طروراره: شیوه های سازمان یافته معنی دادن به تجربه

تغییر در طرحواره از طریق دو فرآیند انطباق adaptation و سازمان دهی organization توجیه می شود.

Adaption: مستلزم ساختن طرحواره از طریق مستقیم با محیط است.

انطباق شامل دو فعالیت مکمل است: درون سازی assimilation

برون سازی accommodation

Assimilation: استفاده از طرحواره های فعلی برای تغییر دنیای بیرونی

Accommodation: با آگاهی از اینکه شیوه جاری متناسب با محیط نیست طرحواره های جدید بوجود آمده یا طرحواره های قدیمی تنظیم می شوند.

تعادل equilibrium:

تعادل شناختی: کودک بیشتر درون سازی می کند تا برون سازی - تغییر اندک

عدم تعادل شناختی (ناراحتی شناختی): تمایل بیشتر به برون سازی

کودک ابتدا دو وضعیت تعادل شناختی قرار دارد و بیشتر درون سازی می کند، در ادامه در اثر ناراحتی شناختی تمایل بیشتری به برون سازی و تنظیم طرحواره های درونی دارد. بعد از تنظیم طرحواره های درونی دوباره در حالت تعادل شناختی بیشتر به درون سازی بر می گردد.

کودک چون زمان بیشترین انطباق، سال های اولیه است. مرحله حسی - حرکتی پیچیده ترین دوره رشد پیاژه محسوب می شود.

سازمان دهی: organization

طرحواره ها از طریق سازمان دهی نیز تغییر می کنند. Organization بصورت درونی و دور از تماس مستقیم اتفاق می افتد.

به عبارتی organization ربط دادن طرحواره های مختلف برای ایجاد نظام شناختی بسیار منسجم است. واکنش چرخشی Circular reaction: برخورد تصادفی با تجربه جدید که فعالیت حرکتی خود بچه آن را ایجاد کرده است. کودک سعی می کند آن را یا رها تکرار کند و در یک طرحواره جدید نیرومند سازد.

پیاژه بازتاب های نوزاد را عناصر اصلی هوش حسی - حرکتی می دانست

زیر مرحله های مرحله حسی - حرکتی

1- طرحواره های بازتابی (تولد تا یک ماهگی): شامل بازتاب های نوزاد ← عناصر اصلی هوش - حسی - حرکتی

2- واکنش های چرخشی نخستین به (یک تا 4 ماهگی) کنترل ارادی پراعمال حرکتی ساده که بر اساس بدن کودک استوار است. پیش بینی محدود رویدادها

3- واکنش های چرخشی ثانوی (4 تا 8 ماهگی): اعمال به قصد تکرار کردن نتایج جالب در محیط پیرامون انجام می شوند. تقلید کردن از رفتارهای آشنا

4- هماهنگی واکنش های چرخشی ثانوی (8 تا 12 ماهگی): رفتار عمدی یا هدف گرا، توانایی یافتن شی پنهان در اولین مکانی که پنهان شده است (پایداری شی).

بهبود پیش بینی رویدادها، تقلید کردن از رفتارهایی که اندکی با رفتارهایی که کودک معمولاً انجام می دهد تفاوت دارند. کودک از طرحواره ها برای حل مسائل ساده استفاده می کند. کودک در این مرحله تسلط بر پایداری شی *object permanence* را شروع کرده است. یعنی آگاهی از اینکه وقتی اشیا دور از دید هستند کماکان وجود دارند.

با وجود این کودک مرتکب خطای *A* نه *B* می شود که این نشان می دهد که کودک تصویر روشنی از وجودش وقتی پنهان از دید است ندارد.

5- واکنش های چرخشی سوم (12 تا 18 ماهگی): توانایی آزمایش کردن به آگاهی پیشرفته تر از پایداری شی منجر می شود. بررسی ویژگی اشیا با تأثیر گذاشتن بر آن ها به شیوه های تازه، تقلید کردن از رفتارهای تازه، توانایی جستجو کردن در چند مکان برای یافتن شیئی که پنهان شده است (جستجوی *A-B*)

6- بازنمایی ذهنی (18 تا 2 سالگی): توانایی ایجاد و بازنمایی ذهنی:

Mental representation

تجسم درونی اطلاعاتی که ذهن می تواند دستکاری کند. این توانایی منجر به حل کردن ناگهانی مسائل، توانایی یافتن اشیا در حالی که دور از دید بوده جا به جا شده است (جا به جای نادیدنی) تولید معوق و بازی وانمود کردن آن را نشان می دهد.

Mental representation بر دو نوع است:

1- تصاویر ذهنی اشیا، افراد و مکان ها

2- مفاهیم، یا طبقانی که اشیا یا رویدادهای مشابه در آن ها با هم دسته بندی می شوند.

بازنمایی ذهنی این امکان را به کودک می دهد که با جستجوی راه حل مسائل در ذهن بدون آزمون و خطا به حل مسائل بپردازد.

تقلید معوق *deferred imitation*: توانایی به یاد آوردن و کپی کردن رفتار، الگوهایی که حضور ندارند.

بازی وانمود کردن *make-believe play*:

کودکان فعالیت روزمره و تخیلی را به نمایش می گذارند.

در پایان مرحله حسی و حرکتی نمادهای ذهنی ابزارهای مهم تفکر می شوند.

پژوهش حاکی است تا تقلید معوق بر 6 هفتگی وجود دارد (نقدها بر نظر پیاژه در مرحله حرکتی)

12-18 ماهگی استفاده ماهرانه از تقلید معوق

7-8 ماهگی: پرورش زنجیره اعمال عمدی برای حل کردن مسائل آسان

10-12: حل کردن مسائل از طریق مقیاس

نوباوگان در پایان سال اول می توانند یادآوری کنند.

تفاوت های فردی در رشد ذهنی اولیه

مقیاس ییلی برای رشد کودکان 3 sup scale (زیر مقیاس)

1- مقیاس زبان

2- مقیاس شناختی

3- مقیاس حرکتی

هم چنین دو مقیاس برای گزارش توسط بزرگسالان: مقیاس اجتماعی - مقیاس رفتار سازگارانه
رشد زبان

دو دیدگاه افراطی

دیدگاه رفتارگرا: تأکید بر نقش محیط به عنوان عامل شکل گیری زبان

دیدگاه فطری نگر (نوام چاسکی): تأکید بر ساختار مغز به عنوان عامل شکل گیری زبان

دیدگاه تعاملی:

1- پردازش اطلاعات

2- تعامل اجتماعی

مراحل رشد زبان کودک 2 ماهگی: زمزمه کردن به صداهای مصوت نما

4 ماهگی: غان و غون کردن

4 ماهگی: شروع توجه مشترک: به سمتی که بزرگسالان نگاه می کند نگاه می کند.

پایان سال اول: حرکات ایما و اشاره پیش کلامی

نیمه دوم سال اول کودک معنی کلمات را می فهمند.

سوال: کدام یک از موارد زیر اساسی ترین نقطه ضعف رویکرد پردازش اطلاعات است؟ (ارشد)

روانشناسی بالینی (90)

الف) نمی تواند میزان توانایی بازنمایی تجربه ها را مشخص کند.

ب) نوباوگان را موجودات شناختی پیشرفته ای قلمداد می کند.

ج) نمی تواند عناصر شناختی را به طور روشن بیان کند.

د) نمی تواند عناصر شناختی را در قالب یک نظریه جامع کنار هم قرار دهد.

پاسخ گزینه د/

سوال: واکنش های چرخشی نخستین (اولین انطباق های آموخته شده) از نظر پیاژه در چه

سنینی انجام می شود؟ (ارشد روانشناسی بالینی 86)

الف) 1 تا 4 ماهگی ب) 4 تا 8 ماهگی ج) 8 تا 12 ماهگی د) بعد از یک سالگی

پاسخ گزینه الف /

سوال: دیدگاه ویگوتسکی در مورد رشد به کدام محورها مبتنی است؟ (ارشد روانشناسی بالینی 86)

الف) اجتماعی - شناختی (ب) اجتماعی - فرهنگی (ج) زیستی - بوم شناختی (د) روانی - اجتماعی
پاسخ گزینه ب /

سوال: مفهوم انطباق از نظر پیاژه چیست؟ (ارشد روانشناسی بالینی 86)

الف) ساختارهای ذهنی با دنیای بیرونی تناسب پیدا می کند.

ب) توازن بین ساختارهای درونی و اطلاعاتی کسب شده از محیط ایجاد می شود.

ج) ساختارهای بدن با دنیای درون تناسب پیدا می کند.

د) توازن بین شناخت بزرگسالان و کودکان وجود داشته باشد.

پاسخ گزینه الف /

رشد جسمانی و شناختی در نوجوانی

برداشت هایی از نوجوانی

دیدگاه استانی هال بر اساس عقاید ژان ژاک روسو، فیلسوف فرانسوی و همچنین بر اساس نظریه تکامل داروین، نوجوانی را به صورت دوره پر آشوبی توصیف کرد که به دورانی شباهت دارد که در آن، انسان ها از موجودات وحشی به موجوداتی متمدن تبدیل شدند.

آنافروید: سال های نوجوانی به صورت (آشفته گی رشد) همگانی که مبنای زیستی دارد.

مراحل نوجوانی:

- 1- اوایل نوجوانی (11 تا 14 سالگی): این دوره تغییرات بلوغ زیاد است
- 2- اواسط نوجوانی (14 تا 16 سالگی): تغییرات بلوغ اکنون تقریباً کامل شده اند
- 3- اواخر نوجوانی (16 تا 18 سالگی): نوجوانان کاملاً ظاهر بزرگسالی کسب میکنند انتظار دارند که نقش های بزرگسالی را بر عهده بگیرند.

تغییرات هورمون بلوغ:

ترشح هورمون رشد و تیروکسین افزایش می یابد و به افزایش فوق العاده اندازه بدن و رشد استخوان بندی منجر می شوند. اگرچه استروژن یک هورمون زنانه و آندروژن یک هورمون مردانه است، هردوی آن در هر

جنس، اما به مقدار متفاوت وجود دارند. بیضه های پسر مقدار زیادی آندروژن تستوسترون ترشح می کنند که به رشد عضلانی موی بدن و صورت و خصوصیات جنسی مردانه دیگر منجر می شود. بیضه ها مقدار کمی استروژن نیز ترشح می کنند به همین دلیل پسرها بزرگ شدن موقتی پستان را تجربه می کنند. استروژن ها را تخمدان های دختر ترشح می کند و باعث می شود که پستان ها رحم و واژن رشد کنند. بدن خصوصیات زنانه به خود بگیرد و چربی متراکم شود. آندروژن های فوق کلیوی که از غدد فوق کلیوی در بالای کلیه ترشح می شوند بر جهش قد دختران تاثیر می گذارند.

رشد بدن

(اولین نشانه های بیرونی بلوغ، افزایش قد و وزن است که جهش رشد نامیده می شود)

رشد اندازه بدن در اغلب دخترها در 16 سالگی و در پسرها در 17/5 سالگی کامل می شود یعنی زمانی که اپی فیز هادر انتهای استخوان های بلند به طور کامل بسته می شوند.

(در طول بلوغ، روند سری - پایی رشد نوباوگی و کودکی برعکس می شود. در ابتدای رشد دست ها و پاها و بعد رشد تنه شتاب می گیرد که همین افزایش قد نوجوانان را توجیه می کند «رشد شترمرغی»)

ویژگی های جنسی نخستین اندام های تولید مثل را دربر می گیرد. ویژگی های جنسی ثانوی در بیرون قابل مشاهده اند. رشد پستان در زنان و ظاهر شدن موی زیر بغل و زهار در هر دو جنس.

تهدید شدن سلامت هیجانی به بلوغ شتاب می بخشد در حالی که تهدید شدن سلامت جسمانی آن را به تعویق می اندازد. (تصویر زن ایده آل، شکل دخترانه ای است که از زن دیر رس برخوردار است، تصویر مرد ایده آل، با پسری که بلوغ دیر رس هماهنگ است) و دخترهایی که زود بالغ می شوند در مقایسه با همسالان خود که به موقع و دیر بالغ شده اند. معمولاً از تصویر بدن نه چندان مثبتی خبر می دهند. برعکس پسری که زود و سریع به بالغ می شوند از خصوصیات بدنی رضایت بیشتری دارند. دختران بیشتر از پسران به بی اشتهایی و پر اشتهایی عصبی مبتلا می شوند. پسران هم جنس گرا یا دو جنس گرا نسبت به سایر پسران بیشتر به این بیماری مبتلا می شوند. بر خلاف افراد مبتلا به بی اشتهایی عصبی، کسانی که به پر اشتهایی عصبی مبتلا هستند معمولاً در مورد عادت های خوردن نا به هنجار خود احساس افسردگی و گناه می کنند و از فرط استیصال در صدد کمک بر می آیند از این رو درمان آن نسبت به Anorexia آسان تر است. به نظر می رسد که هم جنس گرایی مردانه با کروموزوم X ارتباط داشته باشد.

رشد شناختی

نظریه پیاژه: در مرحله عملیات صوری

در حدود 11 سالگی شروع می شود. نوجوان در این مرحله توانایی تفکر انتزاعی، منظم و عملی را پرورش می دهد.

ویژگی های این مرحله:

استدلال فرضی - قیاسی *hypothetreal-deductive reasoning*

وقتی نوجوانان با مسئله ای رو به رو می شوند با فرضیه یا پیش بینی درباره ی متغیرهایی شروع می کنند که ممکن است بر نتیجه تاثیر بگذارند. بعد از این فرضیه، استنباط های منطقی و آزمون پذیرا استنتاج می کنند. به اینصورت که به طور منظم متغیرها را جدا و ترکیب می کنند تا ببینند کدام استنباط ها در دنیا ی علمی تایید می شوند.

عملکرد نوجوان در مسئله پاندول این روش را نشان می دهد.

بر خلاف کودک مرحله عینی که نمیتواند متغیرها را جدا کند، نوجوان چهار متغیر را مجزا می کند.

1_ طول رسیمان 2_ وزن شی آویزان 3_ ارتفاع شی قبل از رها شدن

4_ مقدار نیرویی که بخ این شی وارد می شود

بعدها هر کدام را به صورت مجزا آزمون می کند و سرانجام میفهمد تا فقط طول رسیمان اهمیت دارد.

تفکر گزاره ای *propositional thought*

دومین ویژگی مهم نوجوان: (توانایی نوجوان در ارزیابی کردن منطق گزاره ها (اظهارات کلامی) بدون ارجاع به شرایط دنیای عملی)

(خیلی از افراد به مرحله عملیات صوری نمی رسند).

دیدگاه پردازش اطلاعات

مواردی که این دیدگاه مطرح می کند شامل موارد زیر می باشد:

1_ توجه گزینشی تر شده و با ضرورت تکلیف بهتر سازگار می شود.

2_ بازداری محرک های نا مربوط بهبود می یابد

3_ راهبرد ها موثر تر می شوند و اندوزش، بازنه های ذهنی و بازیابی اطلاعات را بهبود می بخشد

4_ دانش افزایش یافته و استفاده از راهبرد ها آسان می کند

5_ فرا شناخت (آگاهی از تفکر) گسترش یافته و به آگاهی ها تازه در مورد راهبردهای موثر برای کسب اطلاعات و حل کردن مسائل منجر می شود .

6_ خودگرایی شناختی بهبود می یابد . کنترل لحظه به لحظه ، ارزیابی و هدایت تفکر بهتری را به بار می آورد

7_ سرعت تفکر و پردازش کردن افزایش می یابد در نتیجه در یک لحظه اطلاعات بیشتری را می توان در حافظه فعال نگرد است و با بازنه‌های پیچیده و کار آمد ترکیب کرد .

پژوهشگران درک فرا شناختی را محور استدلال علمی می پندارند . توانایی فکر کردن به نظریه ها ، مجزا کردن عمده متغیر ها ، وجستجو کردن فعال شواهد مغایر به ندرت قبل از نوجوانی وجود دارد . تفاوت نوجوان با بزرگسال از نظر استدلال علمی در این است که بسیاری از نوجوانان سوگیری_ خودیاری دارن . به این صورت که منطوقرا به نحو موثر تری در مورد عقایدی به کار می برند که به آن ها شک دارند نه در مورد عقایدی که فرد واقع نگر باشد - یعنی به جای خود یاری ، بی طرف باشد

نوجوان دچار نوع دیگری از خود محوری می شود نوجوان دچار تحریف های شناختی زیر می شود :

تحریف شناختی اول تماشاگران خیالی است بدین معنی که نوجوان تصور می کند کانون توجه دیگران قرار دارد .

تحریف شناختی دوم افسانه شخصیتی است چون نوجوان ها خیلی اطمینان دارند که دیگران آن ها را مشاهده و به آن ها فکر می کنند عقده کاذبی را درباری اهمیت خود پرورش می دهند . آنها احساس می کنند استثنایی و منحصر به فرد هستند .

افسانه شخصیتی منجر به اعمال مخاطره آمیز در نوجوان می شود .

اشکالات فکر کردن نوجوانان (به این موارد نمیپردازند)

1_ مشخص کردن دلایل مخالف و موافق هر گزینه

2_ ارزیابی احتمالی پیامد های مختلف

3_ ارزیابی انتخاب خود بر حسب اینکه آیا هدف های آن ها بر آورده خواهند شد یا نه

4_ درس گرفتن از اشتباهات و تصمیم گیری بهتر در آینده .

دختران در طول سال های دبستانی در آزمون های پیشرفت روحوانی و نگارش نمرات بالاتری می گیرند . در نوجوانی نیز در آزمون های توانایی کلامی نمرات بالاتری کسب می کنند . در نوجوانی پسر ها در نگارش خیلی ضعیف عمل می کنند . نیمکره چپ دختر ها زود رشد می کند جایی که زبان در آن قرار

دارد. دخترها برای حل کردن مسائل ریاضی بیشتر به دستکاری عینی وابسته هستند در حالی که پسرها غالباً اعداد را به صورت ذهنی بازنهایی کرده و پاسخ را با سرعت از حافظه بازیابی می کنند. پسرها دانش کامپیوتری تخصصی تری را کسب می کنند. اختلاف در توانایی های فضایی بین دو جنس پسرها در تکالیف چرخش ذهنی بهتر عمل می کنند که در آن افراد باید یک شکل سه بعدی را با سرعت و به دقت در ذهن خود بچرخانند. پسرها در تکالیف ادراک فضایی خیلی بهتر عمل میکنند. در این نوع تکالیف افراد باید با در نظر گرفتن جهت محیط پیرامون خود، روابط فضایی را مشخص کنند.

تفاوت های جنسی در تکالیف تجسم فضایی ضعیف است یا اصلاً وجود ندارد این تکالیف مشکل های دیداری پیچیده را شامل می شود. چون برای حل کردن این تکالیف از چندین راهبرد استفاده می شود هر دو جنس ممکن است به روش های موثری دست یابند. مهارهای فضایی در نیمکره راست قشر مخ قرار دارد. یک فرضیه این است که احتمالاً وراثت از طریق مواجهه پیش از تولد با هورمون آندروژن، در پسرها عملکرد نیمکره راست را تقویت می کند

عوامل پیشرفت تحصیلی در دوره ی نوجوانی

1- روش های فرزند پروری: تربیت مقتدرانه با پیشرفت تحصیلی مطلوب در نوجوانی رابطه دارد بدترین پیشرفت تحصیلی توسط روش تربیتی بی اعتنا پیش بینی می شود.

2- همکاری والدین با مدرسه

3- تاثیرات همسایگان

4- خصوصیات مدرسه

تجربیات یادگیری در کلاس: کلاس هایی که فاقد صمیمیت و پشتیبانی هستند سطح انگیزش را کاهش می دهد. کلاس هایی که تاکید بر رقابت دارند انگیزش را پایین می آورد. دسته بندی بر اساس توانایی در طول سال های ابتدایی زیانبار است کلاس های ناهمگون حداقل تا دوره متوسطه یا راهنمایی مطلوب است در مقطع دبیرستان برخی گروه بندی ها اجتناب ناپذیر هستند.

5- کار نیمه وقت: در کشورهای پیشرفته برای آماده کردن نوجوانان جهت مشاغل تجاری و صنعتی و کارهای دستی آموزش گسترده ای وجود ندارد.

سوال: در آزمایش «پاندول» (نظریه پیاژه) به نوجوانی ریسمان هایی با اندازه های متفاوت، اشیائی با وزن های مختلف که به این ریسمان ها متصل شده اند و میله ای که این ریسمان ها از آن آویزان شده اند را نشان می دهیم سپس از نوجوان می خواهیم که به این سوال که «چه

چیزی بر سرعت تاب خوردن این پاندول‌ها تاثیر می‌گذارد؟» پاسخ دهد. چنانچه نوجوان در مرحله عملیات صوری باشد کدامیک از فرضیه‌های زیر را به عنوان پاسخ مساله انتخاب می‌کند؟ (ارشد روانشناسی بالینی 91)

- الف) طول ریسمان
ب) وزن شیء آویزان شده از آن
ج) ارتفاعی که شیء قبل از رها شدن بلند می‌شود.
د) مقدار نیرویی که به شیء وارد می‌شود.

پاسخ گزینه الف /

سوال: شایع‌ترین مشکل روانی سال‌های نوجوانی کدام است؟ (ارشد روانشناسی بالینی 90)

- الف) افسردگی
ب) پرخاشگری
ج) اضطراب
د) بزهکاری

پاسخ گزینه الف /

نکته مهم: داوطلبین محترم توجه فرمایید که با تهیه این جزوات دیگر نیاز به خرید هیچ گونه کتاب مرجع دیگری نخواهید داشت. برای اطلاع از نحوه دریافت جزوات کامل با شماره‌های زیر تماس حاصل فرمایید.

021/66902061 - 66902038

013/33338002 (رشت)

013/42342543 (لاهیجان)